

Samoświadomość i przetwarzanie emocji w grupie użytkowników klasycznych psychodelików

Psychodeliki to grupa substancji psychoaktywnych powodujących zmiany stanu i treści świadomości (gr. *psyche* - dusza, umysł; *delos* - ujawniać, objawiać). Do klasycznych psychodelików zaliczają się psylocybina (substancja występująca w niektórych gatunkach grzybów), DMT (główny składnik rytualnego naparu ayahuasca), meskalina (zawarta m.in. w kaktusach pejotl i San Pedro), oraz LSD (dietyloamid kwasu D-lizergowego). Zażycie psychodelików wywołuje halucynacje i zmiany w percepcji otoczenia, a także w odczuwaniu czasu, emocji, oraz własnego ciała. Ze względu na swoje właściwości substancje psychodeliczne były i nadal są używane w wielu tradycyjnych kulturach podczas celebracji religijnych i rytuałów przejścia, w celach uzdrawiania i rozwoju duchowego. Prowadzone obecnie badania empiryczne potwierdzają, że klasyczne psychodeliki - przy zachowaniu odpowiednich zasad bezpieczeństwa podczas ich zażywania - mogą mieć długotrwały i pozytywny wpływ na funkcjonowanie ich użytkowników, w wielu aspektach życia. Uczestnicy opublikowanych badań odczuwali lepszy dobrostan psychiczny, wyższą otwartość i lepszą jakość życia już po jednokrotnym zażyciu substancji psychodelicznej, a odczucia te utrzymywały się przez dni, a nawet tygodnie. Badania prowadzone w obszarze klinicznym również wskazują, że psychodeliki są w stanie zredukować symptomy depresji i zaburzeń lękowych, co potwierdza ich potencjał do wykorzystania w leczeniu zaburzeń psychiatrycznych.

Jednym z najbardziej niezwykłych efektów zażycia substancji psychodelicznych jest zjawisko rozmycia lub dezintegracji "ja", polegające na poczuciu utraty kontroli i autonomii, zatarciu się granic pomiędzy sobą a otoczeniem, i poczuciu jedności ze wszechświatem. Te subiektywne wrażenia znajdują odzwierciedlenie w wynikach badań wykorzystujących techniki obrazowania mózgu, które pokazują że po zażyciu psychodelików sieci mózgu odpowiedzialne za samoświadomość rzeczywiście ulegają dezaktywacji. Drugim ważnym efektem działania psychodelików są zmiany w odbiorze i odczuwaniu emocji. Także w tej kwestii badania potwierdzają, że po zażyciu psychodelików w środowisku laboratoryjnym, badani są mniej czuli na negatywne, a bardziej czuli na pozytywne emocje, co z kolei znajduje odzwierciedlenie w niższej aktywności ciała migdałowego - struktury mózgu odpowiedzialnej za przetwarzanie strachu. Jednak pomimo rosnącej liczby badań opisujących mechanizmy wpływu substancji psychodelicznych na mózg, nadal nie jest jasne czy wielokrotne zażywanie psychodelików jest powiązane z trwałymi zmianami w samoświadomości i odczuwaniu emocji.

Opisywany projekt ma na celu zbadanie samoświadomości i przetwarzania emocji w grupie regularnych użytkowników substancji psychodelicznych. Projekt realizowany jest przy wsparciu i we współpracy z [Polskim Towarzystwem Psychodelicznym](#). W badaniach wezmą udział osoby mające co najmniej 15 intensywnych doświadczeń z psychodelikami (grupa użytkowników), oraz odpowiednio dobrane pod względem demografii osoby bez doświadczeń z psychodelikami (grupa kontrolna). Osoby badane wypełnią ankiety dotyczące ich doświadczeń z substancjami psychoaktywnymi, w tym z psychodelikami, a także szereg kwestionariuszy psychologicznych, w tym dotyczących samoświadomości i emocjonalności. Następnie osoby badane zostaną zaproszone do wzięcia udziału w eksperymentach, podczas których będą obserwować pojawiające się na ekranie monitora bodźce wzrokowe, a aktywność ich mózgu będzie rejestrowana przy pomocy elektroencefalografii (EEG) lub funkcjonalnego rezonansu magnetycznego (fMRI). W pierwszym eksperymencie badany będą prezentowane pozytywnie bądź negatywnie nacechowane zdjęcia, a w drugim będą to imiona, w tym imię własne osoby badanej, które reprezentuje "ja" osoby badanej, a jego zobaczenie lub usłyszenie wzbudza samoświadomość. Nasza hipoteza zakłada, że w grupie użytkowników substancji psychodelicznych zaobserwujemy słabszą aktywację mózgu w odpowiedzi na bodźce negatywne i na własne imię, w porównaniu do grupy kontrolnej. Jej potwierdzenie będzie oznaczać, że regularne zażywanie substancji psychodelicznych i doświadczenie dezintegracji "ja" jest powiązane z niższą wrażliwością na negatywne emocje, oraz niższą reaktywnością na informacje dotyczące własnej osoby.

Przedstawiony projekt poszerzy naszą wiedzę na temat zależności pomiędzy zażywaniem substancji psychodelicznych, a samoświadomością i emocjami. Pozwoli także na oszacowanie i lepsze zrozumienie zarówno pozytywnych, jak i negatywnych aspektów związanych z wielokrotnym używaniem substancji psychodelicznych. W wymiarze naukowym opisywany projekt daje więc szansę na lepsze poznanie mechanizmów działania substancji psychodelicznych, a w wymiarze społecznym może się przyczynić do opracowania rzetelnej i opartej na faktach polityki narkotykowej.